

Annual Report of the Barr. Balasaheb Khardekar Knowledge Resource Centre for 2020-21

10.1 GENERAL:

Allocation of funds for procurement of books and journals was as below during the year under report.

(A) UNIVERSITY FUNDS:

A provision of Rs. 2,50,00,000=00 from University Funds had been made for purchase of books and journals during the year 2020-21. Out of this fund, an amount of Rs. 2,34,00,000=00 for purchase of periodicals and Rs. 16,00,000=00 for purchase of books was available. From this fund, Rs. 2,31,22,566=00 spent for procurement of periodicals (print and online) and Databases and Rs.17,30,115=00 utilized for purchase of books.

10.2 LIBRARY COLLECTION:

(A) The library collection as on 31/03/2021 is as follows:

<u>Books</u>	<u>E-Books</u>	<u>Bound Journals</u>	<u>Manuscripts</u>	<u>Theses/ Dissertations</u>	<u>Reports</u>	<u>Braille Books</u>	<u>Total</u>
277633	1006	36613	9,163	11,375	7,032	590	3,43,412

(B) ADDITIONS DURING THE YEAR:

The number of books added to the Barr. B. K. Knowledge Resource Center by way of purchase from University/UGC Funds was 795. The books purchased through Contingency Grants were 152 and by donation the numbers of books received were 484. During the year 2020-21 under report, total 1431 books were added to the library collection.

The facultywise split-up of purchased books/e-books is as follows:

Sr. No.	Name of the Faculty	Books	E-Books
1.	Science and Technology	76	428
2.	Commerce and Management	10	-
3.	Humanities	80	-
4.	Inter-Disciplinary Studies	71	-
5.	General	558	-
	Total	795	428

(C) Contingency Grants:

152 books were purchased from the following research projects/ other schemes / other courses and research schemes through contingencies.

(I) Social Sciences/ Humanities/Centers		Number of Books
1.	Research Strengthening scheme Lib & Info. Science (A.2.P.51) Dr.P.B. Bilawar Dr.N.B. Khot	09 07
2.	Education (Research strengthening Scheme) Dr.P.S. Patankar. (A.2.P.51)	18
(II) Science Department		
1.	Ind. Chemistry (A.21.P.4)	42

2	Applied Chemistry (A.63.P.4)	08
3	Statistics-DST-SERB Project .Dr. D. T. Shirke (D.2.P.307)	04
4	YCSSRD (ICSSR) Project Dr. N. C. Mali (D.2.P.323	13
5	Library and Information Science (A.32.P.4)	17
6.	Library and Information Science (Research Strengthening Scheme) a) Dr. Y. G. Jadhav b) Dr. S. B. Patil	08 16
7.	Geography (R. S. S.) (A. 2. P. 51.)	10
	TOTAL	152

(D) Particulars of books received during the year through donation are as follows:

(i) Acquisition Section:

Sr. No	Names of the Donor	Number of Books
1.	Dr. Nisha Pawar, Dept of Journalism and Mass Communication	09
2.	Dr. Randhir Shinde, Dept. of Marathi	01
3.	श्री. सुभाष धुमे, गडहिंग्लज	02
4.	Jyotsna Khandelwal, Delhi.	04
5.	डॉ. अनिल कठारे, नांदेड	04
6.	A. K. Pande, Delhi.	01
7.	CSIR, Delhi	01
8.	B. S. Patil, Former FAO, SUK.	02
9.	डॉ. निशा मुढे – पवार	05
10.	विष्णू नारायण पावले , शिरोळ	02
11.	डॉ. आलोक जत्राटकर	01
12.	Dr. M. B. Randive, Nanded.	01
13.	Hon.Vice-Chancellor Office	06
14.	Vilas Jadhav, Osmanabad	01
15.	Dr. Dhananjay Gunde	01
16.	श्री. एस. के. शिंदे, परंडा, उस्मानाबाद	03
17.	डॉ. सुनील दादा पाटील, जयसिंगपूर	01
18.	हबीब भंडारे, औरंगाबाद	02
19.	डॉ. पार्वती देशमानेगौरव ग्रंथ समिती, वीड	01
20.	श्री ताराचंद्र नारायण आवळे, फलटण	02
21.	जनसंपर्क अधिकारी, शिवाजी विद्यापीठ	05
22.	YCSR D , SUK	02
23.	YCSR D , SUK	02
24.	यशदा, पुणे	01
25.	Dept.of Mass Communication	08
26.	प्रा. अरुण कांबळे, बनपुरीकर उदगाव	02
27.	गुरुबाळ माळी, कोल्हापूर	01

28.	Centre For Land Warfare Studies, Delhi	01
29.	डॉ. गजानन चव्हाण, औंध, पुणे	02
30.	डॉ. एस. सी. गायकवाड	03
31.	डॉ. मानसिंगराव जगताप, कोल्हापूर	67
32.	Spl. Cell, Ministry of Culture	01
33.	Shri. Shivaji Shikshan Prasarak Mandal, Barshi	02
34.	डॉ. शेख अब्दुल वहाब, कोपरगाव	02
35.	Dr. Manoj .R. Kandoi,IAC Arthritis Clories	01
36.	Shailesh P. Shah, Mumbai	01
37.	Hon'ble V. C. Office, SUK	12
38.	Narendra Book Agency, Delhi	01
39.	Hon'ble V.C. Office,SUK	13
40.	वीरेंद्र पाटील, कोल्हापूर	32
41.	Central Council for Rescard in Ayurvedic Science Delhi	24
42.	प्रा . विनोद दे. राठोड, कोल्हापूर	02
43.	प्रा. गणपती यशवंत मोहिते, कोल्हापूर	02
44.	हरी नरेंद्र गुरव, साबळी, मिरज	02
45.	श्री नारायण मंदिर समिती, मुंबई	04
46.	सुभाष धुमे, गडहिंगलज	01
47.	Abhijeet Jadhav , pune	01
48.	Dr. Ashwini A . Jog, Solapur	32
49.	सागर संजय बारटक्के , सातारा	02
50.	कृ. श्री . नाईक, पेन – रायगड	01
51.	श्रीपतराव बोद्रे जन्मशताब्दी समिती	01
52.	श्री. चेतन भोसले, कोल्हापूर	02
53.	डॉ. अर्जिनबी युसुफ शेख, अकोला	01
54.	Publication Section, SUK	21
55.	Publication Section, SUK	03
56.	Publication Section, SUK	01
57.	Sudhir Patwardhan, Thane	01
58.	IGNC, New Delhi	03
59.	Dr. Ashwini D. Patil, Kolhapur	118
60.	Ither Donations	53
	Total	484

(E) PERIODICALS SECTION:

The University Library subscribed to 12 foreign online e-journals and 5 databases (viz- SciFinder,Scopus,J – Store, J-gate: Science and Technology, J-Gate: Social Science and Humanities,) and 60 Indian print journals during the year 2020-21. 90 print journals were received on gratis. In addition to the above there were 11 daily

newspapers available for readers. (12 E-journal packages are available).

(F) THESES – DISSERTATIONS & REPORT SECTION:

During the year no reports were added. 3780 Ph. D. Theses have been uploaded on the Shodhganga ETD portal of INFLIBNET center .

10.3 LIBRARY SERVICES TO READERS

A] CIRCULATION OF BOOKS AND JOURNALS:

The number of registered libraries users were 3439. In all, 4460 books were issued and returned to users from Main Counter and Textbooks Section. 220 teachers from affiliated colleges and institutes availed services of the University Library. No books were borrowed from libraries outside Kolhapur through “Inter-Library Loan System”. “Open Access” facility is available to students in all the sections. A separate catalogue of “Translated” books was made available at Stack Section for references.

- i] Reference facility for 151 casual readers were allowed to avail reference facility for reading materials within library premises on payment basis.
- ii] Permanent Membership by Deposit facility to 147 senior citizens and professionals was rendered by University Library on deposit of Rs.1000/- only per member.
- iii] In all 160 students appearing for Competitive and NET/SET Examinations availed Reading Room facility by paying a monthly fee of Rs.121/-per member.
- iv] In all 13 readers availed Xerox facility on payment basis.
- v] In all 1860 CD-ROM’s are available on various subjects.

B] The Reading Hall: Barr. Balasaheb Khardekar Knowledge Resource Centre:

The reading hall of the Library was kept open 18 hours a day from 6.00 a.m. to 12.00 mid-night on all days of a year except national holidays and Lockdown period due to covid -19 pandemic situation. The average daily attendance in the Reading hall was about 340. The Reading hall was managed by students from Shri Appasaheb Pawar Vidyarthi Bhavan studying under the ‘Earn & Learn Scheme’.

B.1] Study Centre Library:

The students at affiliated colleges in Kolhapur , Sangli and Satara District, postgraduate students at the University departments, M. Phil / Ph.D. students and students appearing for NET / SET and competitive examinations, availed facility of Study Centre.

During the year under report 2020-21 students from affiliated colleges admitted in the Study Centre were 128. In Centre 250 students from Postgraduate Departments/NET/SET & other examinations availed the study centre facility.

The Centre was kept open from 6 a.m. to 12 midnight (hours) on all days including Sundays and holidays.

The textbooks and reference books required for undergraduate & postgraduate students are kept in the Study Centre for consultation within the centre, only on production of Identity Card.

The total collection of books is 13,584 in the Study Centre and 6 newspapers are available for the benefit of students. Library fee of Rs.213/- per student was charged.

The daily attendance of the students was 110. Some teaching staff members also took the benefit of Study Centre.

C] Periodicals Section:

In order to meet the demands of students and research scholars, the Periodicals Section is kept open from 10.20 a.m. to 6.00 p.m. on all the working days, IIInd and IVth Saturdays (7. 30 hours). The average daily attendance in the section was 20. Newspaper clipping services related to university & affiliated colleges is rendered for administrative use. Further services of Academic Resource Center for teachers and research students are also provided.

D] Archival Cell:

Approximately 41849 rare books and 9163 manuscripts are available in the archival cell of Barr. Balasaheb Khardekar Knowledge Resource Centre. During the year 35 researchers and readers availed services of this section.

E] Theses, Dissertations, Reference and Reports Section:

In this section, M.Phil., Ph. D., major and Minor research projects, research essays, census reports, Districtwise Statistical reports and references Sources etc. are kept for the benefit of researchers/ scholars. Average 55 readers visited the section daily to consult the various reference works, theses, dissertations & reports available in this section. In total 8073 reference books on various subjects are available for consultation within the library premises.

F] Resource Center for Inclusive Education (RCIE):

Rashtriya Uchchar Shiksha Abhiyan (RUSA) office, Government of Maharashtra, sanctioned RCIE center to Shivaji University, Kolhapur. The center is housed in extended library building of Barr. Balasaheb Khardekar Knowledge Resource Centre. The centre works for the inclusion and development of visually impaired, hearing disabled, orthopedically impaired and mentally challenged students from affiliated colleges of Shivaji University and its departments, special schools for persons with disabilities. The center is well equipped with Braille books, e-resources, audio books, computers with screen reading software, internet/Wi-Fi, low vision devices (Magnifiers, CCTV, Spectacles etc.) for low vision students.

During the period of report, RCIE Celebrated 'International day of persons with Disabilities' on 3rd December 2020 in collaboration with UGC Scheme for persons with disabilities and Center for Study of Exclusion and Inclusive Policies. On this day Mr. Yajurvendra Mahajan, Founder of Deepstambh foundation, Jalgaon delivered lecture.

USER DETAILS of RCIE:

Sr. No	Users Disability Type	No. Users
1	Visual Impairment	29
2	Physical Impairment	40

3	Hearing Impairment	57
	Total No of Users	126

10.4 Library Automation Updates:

The work of retro conversion of Library active collection has been completed on LibSys integrated library software and the bibliographic information about the collection is made available on internet through library OPAC/Web OPAC system. In line with this, acquisition module, technical processing module for new purchase, serial control and circulation module for issue and return of books to the readers has been initiated with the LibSys integrated library management software. OPAC, Internet and e-resource/online facility is made available with the help of 95 computers and 27 Terminals.

10.5 Binding:

During the year the 1676 back volumes of journals are got bound.

10.6 Free supply of textbooks to the children of class IV employees of the University:

Under the scheme, the University Library purchased and supplied 32 text books to the 5 school going wards of 5 employees. In all 5 employees availed this facility.

10.7 Teachers Personal Library Scheme:

During 01/07/2020 to 30/06/2021, total 26 teachers from university departments, administrative officers and affiliated college teachers availed this facility.

10.8 Visitors to the Library:

During the year, 26 visitors from colleges and other sections of the society visited the Barr. Balasaheb Khardekar Knowledge Resource Centre.

10.9 SPECIAL EVENTS:

1. One day online webinar on "User Awareness Program on Vidwan Database & IRINS (Indian Research Information Network System) Services" was organized by BBKKRC for the benefit of all permanent/temporary teachers & research scholars on 3rd February 2021.
2. BBKKRC and Department of Library & Information Science (DLISc), jointly organized state level webinar on the theme "बै "बाळासाहेब खर्डेकर यांचे शैक्षणिक कार्य.on 24thDecember 2020.
3. Resource Center for Inclusive Education (RCIE) center of BBKKRC, UGC Scheme for Persons with Disabilities and Centre for the Study of Social Exclusion & Inclusive

Policy jointly celebrated “International Day of Persons with Disabilities (जागतिक दिव्यांग दिन)” on 3rdDecember 2020.

4. To honor the sacrifice of police personnel in Mumbai bomb blast the ‘Martyrs day’ was observed on 26thNovember 2020 and on the same day celebrated ‘Indian Constitution Day.’
5. BBKKRC and Department of Library & Information Science (DLISc), jointly organized online “वाचन प्रेरणा दिन ”on 15thOctober 2020 for all the PG students, Research scholars, faculties and affiliated college Librarians.
6. Online ISO-9001:2015 Surveillance audit of Library was held on 28thAugust 2020.
7. On the occasion of celebration of ‘Librarians Day’ on 12thAugust 2020, BBKKRC and MUCLA (Maharashtra University and College Librarians Association) Sectional Council of Shivaji University, Kolhapur jointly organized one-day annual online meet of all College Librarians of affiliated colleges of Shivaji University Kolhapur.
8. Celebrated Barr. Balasaheb Khardekar Jayanti on 1stAugust 2020.

वार्षिक अहवाल २०२०-२१

बॅरिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्रोत केंद्र, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

१०.१ वृत्तांत वर्षात नियतकालिके व ग्रंथ खरेदीसाठी खालील निधी मंजूर होता .

(अ) विद्यापीठ निधी: रू .२,५०,००,०००=०० एवढी अंदाजपत्रकीय तरतूद अहवाल वर्षात नियतकालिके व ग्रंथ खरेदीसाठी उपलब्ध होती . सदर मंजूर निधीतून नियतकालिकासाठी रू. २,३४,००,०००=०० व ग्रंथखरेदीसाठी रू. १६,००,०००=०० एवढी रक्कम उपलब्ध होती. सदर उपलब्ध निधीतून नियतकालिकांच्या (छापील व ओनलाईन) वर्गणीसाठी रू. २,३१,२२,५६६= ०० आणि ग्रंथ / ई- बुक्स खरेदीसाठी रू. १७,३०,११५=०० चा विनियोग करण्यात आला.

१०.२ ग्रंथसंग्रह:

अ) दि. ३१/०३/२०२१ रोजी विद्यापीठ ग्रंथालयात ग्रंथ, नियतकालिकांचे बांधीव संच व हस्तलिखिते यांची एकूण संख्या खालीलप्रमाणे होती.

ग्रंथ	ई-बुक्स	नियतकालिकांचे बांधीव संच	हस्तलिखिते	प्रबंध/ लघुप्रबंध	रिपोर्ट	ब्रेल बुक्स	एकूण
२७७६३३	१००६	३६६१३	९१६३	११३७५	७०३२	५९०	३४३४१२

ब) वृत्तांत वर्षातील वाढ : वृत्तांत वर्षात २०२०-२१ मध्ये विद्यापीठ विद्यापीठ अनुदान आयोग निधीतून/ ७९५ ग्रंथ खरेदी केलेले आहेत . कान्टीजन्सीद्वारे १५२ ग्रंथ खरेदी केले आहेत . देणगीद्वारे आलेल्या ग्रंथांची संख्या ४८४ एवढी आहे. या व्यतिरिक्त विद्यापीठ निधीतून ४२८ ई-बुक्स २०२०-२१ मध्ये खरेदी करण्यात आले . अशा रितीने, अहवाल वर्षातील एकूण ग्रंथसंख्या १४३१ आहे.

शाखानिहाय खरेदी केलेले ग्रंथ/ ई-ग्रंथ यांची विभागणी पुढीलप्रमाणे:

अ. क्र.	विद्याशाखेचे नाव	ग्रंथ	ई-ग्रंथ
१.	सायन्स आणि टेक्नोलॉजी	७६	४२८
२.	वाणिज्य आणि व्यवस्थापन	१०	-
३.	मानवता	८०	-
४.	आंतरशास्त्रीय अभ्यास	७१	-
५.	सामान्य	५५८	-
	एकूण	७९५	४२८

क) कान्टीजन्सीमधून खालीलप्रमाणे १५२ ग्रंथ संशोधन प्रकल्प इतर योजना // इतर कोर्सेस व संशोधन योजने अंतर्गत खरेदी केले आहेत .

Major/ Minor Research Project/ Other Scheme Projects:

(I) Social Sciences/ Humanities/Centers		Number of Books
3.	Research Strengthening scheme Lib & Info. Science (A.2.P.51) Dr.P.B. Bilawar Dr.N.B. Khot	09 07
4.	Education (Research strengthening Scheme) Dr.P.S. Patankar. (A.2.P.51)	18

(II) Science Department		
1.	Ind. Chemistry (A.21.P.4)	42
2	Applied Chemistry (A.63.P.4)	08
3	Statistics-DST-SERB Project .Dr. D. T. Shirke (D.2.P.307)	04
4	YCSSRD (ICSSR) Project Dr. N. C. Mali (D.2.P.323	13
5	Library and Information Science (A.32.P.4)	17
6.	Library and Information Science (Research Strengthening Scheme)	
	c) Dr. Y. G. Jadhav	08
	d) Dr. S. B. Patil	16
7.	Geography (R. S. S.) (A. 2. P. 51.)	10
TOTAL		152

ड) अहवाल वर्षात देणगीदारांकडून देणगीदाखल प्राप्त झालेल्या पुस्तकांची संख्या खालीलप्रमाणे आहे.

i) ग्रंथ संपादन विभाग:

Sr. No	Names of the Donor	Number of Books
23.	Dr. Nisha Pawar, Dept of Journalism and Mass Communication	09
24.	Dr. Randhir Shinde, Dept. of Marathi	01
25.	श्री. सुभाष धुमे, गडहिंग्लज	02
26.	Jyotsna Khandelwal, Delhi.	04
27.	डॉ.अनिल कठारे, नांदेड	04
28.	C. K. Pande, Delhi.	01
29.	CSIR, Delhi	01
30.	D. S. Patil, Former FAO, SUK.	02
31.	डॉ. निशा मुढे - पवार	05
32.	विष्णू नारायण पावले , शिरोळ	02
33.	डॉ. आलोक जत्राटकर	01
34.	Dr. M. B. Randive, Nanded.	01
35.	Hon.Vice-Chancellor Office	06
36.	Vilas Jadhav, Osmanabad	01
37.	Dr. Dhananjay Gunde	01
38.	श्री. एस. के. शिंदे, परंडा, उस्मानाबाद	03
39.	डॉ. सुनील दादा पाटील, जयसिंगपूर	01
40.	हबीब भंडारे, औरंगाबाद	02
41.	डॉ. पार्वती देशमानेगौरव ग्रंथ समिती,बीड	01
42.	श्री ताराचंद नारायण आवळे, फलटण	02
43.	जनसंपर्क अधिकारी, शिवाजी विद्यापीठ	05
44.	YCSRDR , SUK	02
23.	YCSRDR , SUK	02
24.	यशदा, पुणे	01

25.	Dept.of Mass Communication	08
26.	प्रा. अरुण कांबळे, वनपुरीकर उदगाव	02
27.	गुरुबाळ माळी, कोल्हापूर	01
28.	Centre For Land Warfare Studies, Delhi	01
29.	डॉ. गजानन चव्हाण, औंध, पुणे	02
30.	डॉ. एस. सी. गायकवाड	03
31.	डॉ. मानसिंगराव जगताप, कोल्हापूर	67
32.	Spl. Cell, Ministry of Culture	01
33.	Shri. Shivaji Shikshan Prasarak Mandal, Barshi	02
34.	डॉ. शेख अब्दुल वहाब, कोपरगाव	02
35.	Dr. Manoj .R. Kandoi, IAC Arthritis Clories	01
36.	Shailesh P. Shah, Mumbai	01
37.	Hon'ble V. C. Office, SUK	12
38.	Narendra Book Agency, Delhi	01
39.	Hon'ble V.C. Office, SUK	13
40.	वीरेंद्र पाटील, कोल्हापूर	32
41.	Central Council for Rescard in Ayurvedic Science Delhi	24
42.	प्रा . विनोद दे. राठोड, कोल्हापूर	02
43.	प्रा. गणपती यशवंत मोहिते, कोल्हापूर	02
44.	हरी नरेंद्र गुरव, साबळी, मिरज	02
45.	श्री नारायण मंदिर समिती, मुंबई	04
46.	सुभाष धुमे, गडहिंगलज	01
47.	Abhijeet Jadhav , pune	01
48.	Dr. Ashwini A . Jog, Solapur	32
49.	सागर संजय बारटके, सातारा	02
50.	कृ. श्री . नाईक, पेन – रायगड	01
51.	श्रीपतराव बोद्रे जन्मशताब्दी समिती	01
52.	श्री. चेतन भोसले, कोल्हापूर	02
53.	डॉ. अर्जिनबी युसुफ शेख, अकोला	01
54.	Publication Section, SUK	21
55.	Publication Section, SUK	03
56.	Publication Section, SUK	01
57.	Sudhir Patwardhan, Thane	01
58.	IGNC, New Delhi	03
59.	Dr. Ashwini D. Patil, Kolhapur	118
60.	Ither Donations	53
	Total	484

इ) नियतकालिके विभागः

अहवाल वर्षात १२ विदेशी ऑनलाईन नियतकालिके व ५ डेटाबेसस (अनुक्रमे सायफइंडर, स्कोपस,जे-स्टोअर, जे -गेट सायन्स, सोशल सायन्सेस आणि ह्युम्यानिटी) . ६० भारतीय नियतकालिकांची वर्गणी भरण्यात आली व त्याप्रमाणे ती ग्रंथालयास प्राप्त झाली .९० छापील नियतकालिके देणगी स्वरूपात प्राप्त झालेली आहेत. तसेच मराठी, इंग्रजी आणि हिंदी भाषेतील ११ वर्तमानपत्रे वाचकांसाठी उपलब्ध केली आहेत. (१२ ई- नियतकालिके पॅकेजेस उपलब्ध आहेत.)

फ) प्रबंध – लघु प्रबंध व अहवाल विभाग:

अहवाल वर्षात कोणत्याही अहवालांची या विभागात भर पडली नाही. तसेच इन्फलिबनेट च्या 'शोधगंगा' या संकेतस्थळावर ३७८० प्रबंध उपलब्ध करून देण्यात आले आहेत.

१०३. ग्रंथालयीन सेवा:

अ- पुस्तके व नियतकालिके देवघेव:

वृत्तांत वर्षात नोंदलेल्या वाचकांची संख्या ३४३९ एवढी आहे. या वर्षात देवघेव विभाग व टेक्स्ट बूक विभाग येथून एकूण ४४६० ग्रंथांची देवाणघेवाण करण्यात आली. तसेच संलग्न महाविद्यालयातील व शैक्षणिक संस्था मधील २२० शिक्षकांनी ग्रंथालय सेवेचा लाभ घेतला . 'आंतर ग्रंथालयीन देवघेव' या योजनेद्वारे कोणतेही पुस्तक कोल्हापूर बाहेरच्या ग्रंथालयांना लॉकडाउनमुळे देता आले नाही. ग्रंथालय विभागात विद्यार्थ्यांसाठी 'मुक्तद्वार प्रवेश पध्दत' उपलब्ध आहे . तसेच ग्रंथदालन विभागात 'अनुवादित' पुस्तकांची स्वतंत्र तालिका' संदर्भासाठी तयार केली आहे .

१. एकूण १५१ वाचकांना आवश्यक ते शुल्क भरून संदर्भ सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली.
२. एकूण १४७ ज्येष्ठ नागरिकांनी प्रत्येकी रु. १०००=०० याप्रमाणे अनामत रक्कम भरून ग्रंथालयाचे कायमचे सभासदत्व घेतले आहे.
३. स्पर्धा परीक्षा व नेट / सेट इत्यादी परीक्षांना बसलेल्या १६० विद्यार्थ्यांना अभ्यासिकेत बसण्यासाठी प्रत्येकी रु. १२१=०० मासिक शुल्क भरून ग्रंथालयाची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली.
४. एकूण १३ वाचकांनी झेरॉक्स सुविधेचा लाभ शुल्क भरून घेतला.
५. अहवाल वर्षापर्यंत एकूण १८६० विविध विषयांवरील सीडी रोम उपलब्ध आहेत .

ब- अभ्यासिका ब्यारिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्रोत केंद्र:

राष्ट्रीय सुट्टीचे दिवस आणि कोविड – १९मुळे लॉकडाऊन कालावधी सोडून इतर सर्व दिवशी सकाळी ६ ते रात्री १२ वाजेपर्यंत अशी १८ तास अभ्यासिका उघडी ठेवण्यात आली. अभ्यासिकेमध्ये दररोज अंदाजे ३४० विद्यार्थ्यांची उपस्थिती होती. सदर अभ्यासिकेचे व्यवस्थापन डॉ. आप्पासाहेब पवार विद्यार्थी भवनातील 'कमवा व शिका " या योजनेतून शिक्षण घेणाऱ्या अंशकालीन विद्यार्थ्यांमार्फत करण्यात आले.

ब.१ . अभ्यासकेंद्र (विमान बिल्डिंग):

कोल्हापूर, सांगली व सातारा जिल्ह्यातील सर्व संलग्न महाविद्यालयातील पदवीपूर्व विद्यार्थी व विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर विभागातील विद्यार्थी यांना वाचनाच्या सोयी उपलब्ध करून देण्यासाठी अभ्यासकेंद्राची स्थापना करण्यात आली आहे .एम्.फिल., पी. एच. डी. विद्यार्थी तसेच नेट / सेट व स्पर्धा परीक्षेस बसणाऱ्या विद्यार्थ्यांनाही या अभ्यासिकेत प्रवेश दिला जातो.

सन २०२०-२१ या शैक्षणिक वर्षात कोल्हापूर शहरातील विविध महाविद्यालयात शिकणाऱ्या १२८ विद्यार्थ्यांना अभ्यासिकेत प्रवेश देण्यात आला. नेट / सेट व स्पर्धा परीक्षेच्या तसेच पदव्युत्तर विभागातील २५० विद्यार्थ्यांनी या अभ्यासिकेचा उपयोग करून घेतला.

हे अभ्यासकेंद्र दररोज व सर्व सुट्ट्यांच्या दिवशी सकाळी ६ ते रात्री १२ असे १८ तास अभ्यासासाठी खुले असते.

या केंद्रात पदवीपूर्व व पदव्युत्तर विद्यार्थ्यांसाठी लागणारी क्रमिक पुस्तके व संदर्भ ग्रंथ ठेवण्यात आले असून ती ओळखपत्रावर संदर्भासाठी दिली जातात.

एकूण ग्रंथांची संख्या १३,५८४ इतकी आहे तसेच ६ वर्तमानपत्रे विद्यार्थ्यांसाठी घेतली जातात . प्रति विद्यार्थी रु. २१३=०० फक्त ग्रंथालय शुल्क म्हणून आकारण्यात आले. अभ्यासिकेमध्ये वाचकांच्या हजेरीचे प्रमाण ११० इतके होते. पदव्युत्तर विभागातील काही प्राध्यापकांनी या ग्रंथालयाचा उपयोग करून घेतला.

क - नियतकालिक विभाग :

नियमित व संशोधक विद्यार्थ्यांच्या वाढत्या मागणीची गरज भागविणेसाठी नियतकालिक विभाग कामकाजाच्या दिवशी, दुसऱ्या व चौथ्या शनिवारी सकाळी १०.२० ते संध्याकाळी ६.०० वाजेपर्यंत असा ७.३० तास उघडा ठेवला जातो. सदर विभागाचा दररोज सरासरी २० वाचकांनी लाभ घेतला. नियतकालिके विभागातर्फे विद्यापीठ व महाविद्यालयाच्या बातम्यांची कात्रण सेवा प्रशासकीय उपयोगासाठी दिली जाते. शिक्षणासाठी व संशोधक विद्यार्थ्यांसाठी अॅकॅडमीक रिसोर्स सेंटरची सेवा दिली जाते.

ड : अर्काइव्हल सेल विभाग -

अर्काइव्हल सेल विभागातील ४१,८४९ ग्रंथ व ९,१६३ हस्तलिखिते बॅरिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्रोत केंद्रात उपलब्ध आहे . अहवाल सालात ३५ संशोधकांनी व वाचकांनी अभ्यासासाठी या विभागाचा लाभ घेतला .

ई- प्रबंध, शोधनिबंध व अहवाल व संदर्भ विभाग :

या विभागात या विद्यापीठाने मान्य केलेले एम.फील., पी.एच डी., लघु व दीर्घ संशोधन प्रबंध, शोधनिबंध, लोकसंख्या अहवाल (सेन्सस रिपोर्ट) जिल्हानिहाय सांख्यिकी अहवाल व संदर्भ साधने, इत्यादी संशोधक /अभ्यासकांच्या उपयोगासाठी ठेवले आहेत दररोज सरासरी ५५ संशोधक विद्यार्थ्यांनी , अभ्यासकांनी या विभागाचा लाभ घेतला. या विभागात विविध विषयांवरील एकूण ८०७३ पुस्तके संदर्भासाठी उपलब्ध आहेत.

फ- समावेशी शिक्षण संसाधन केंद्र (आर. सी. आय. ई.) :

राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान कार्यालय (रूसा), महाराष्ट्र शासनाने शिवाजी विद्यापीठास समावेशी शिक्षण संसाधन केंद्र स्थापण्यास मंजूरी दिलेली आहे. बॅ . बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्रोत केंद्राच्या विस्तारीत इमारतीमध्ये हे केंद्र कार्यान्वित आहे. शिवाजी विद्यापीठातील संलग्न महाविद्यालयातील ., अधिविभागातील, विशेष शाळेतील सक्षम नसलेले दृष्टीहीन, श्रवणदोष, शारिरीकरित्या अपंगत्व व मानसिक दृष्ट्या अकार्यक्षम असलेल्या विद्यार्थ्यांचा विकास व समावेश या साठी हे केंद्र काम करते. हे . केंद्रामध्ये ब्रॅल बूक्स, ईरिसोर्सस-, संगणक व स्क्रिन रीडिंग सोफ्टवेअर, इंटरनेट / वायफाय, लो व्हिजन डिव्हाइसेस मॅग्रीफायर), सीव्ही.टी.सी., चष्मे इत्यादी लो व्हिजन (विद्यार्थ्यांसाठी आधुनिक उपकरणांचा समावेश आहे .

अहवालाच्या कालावधीत, RCIE ने ३ डिसेंबर २०२० रोजी अपंग व्यक्तींसाठी UGC योजना आणि वंचितता आणि सर्वसमावेशक धोरण अभ्यास केंद्र यांच्या सहकार्याने 'जागतिक दिव्यांग दिन' साजरा

केला. या दिवशी जळगाव येथील दीपस्तंभ फाउंडेशनचे संस्थापक श्री यजुर्वेद्र महाजन यांनी व्याख्यान दिले.

RCIE चे वापरकर्ता तपशील:

अ. न.	वापरकर्ते अपंगत्व प्रकार	वापरकर्त्यांची संख्या
१.	दृष्टीदोष	२९
२.	शारीरिक कमजोरी	४०
३.	श्रवण कमजोरी	५७
वापरकर्त्यांची एकूण संख्या		१२६

१०.४ ग्रंथालय संगणकीकरण सद्यस्थिती:

ग्रंथालयातील वाचनसाहित्याचे Retroconversion, Libsys या संगणकप्रणालीत पूर्ण करण्यात आलेले असून सदर वाचनसाहित्याची सुचीबद्ध माहिती ग्रंथालय OPAC / Web OPAC System वर इंटरनेटद्वारे उपलब्ध करण्यात आलेली आहे याबरोबरच नव्याने खरेदी केलेल्या पुस्तकांचे ॲक्सेशनींग, तांत्रिक प्रक्रिया, सिरीयल कंट्रोल व ग्रंथ देव-घेव मोड्युल्स इ. Libsys या संगणक प्रणालीत चालू करण्यात आलेल्या आहेत. OPAC इंटरनेट आणि -ई रिसोर्सेस इत्यादी ऑनलाईन सुविधा देखील ९५ संगणकमार्फत व २७ टर्मिनल मार्फत दिल्या जातात.

१०.५ ग्रंथ बांधणी -

अहवाल सालात १६७६ नियतकालिकांच्या अंकांची बांधणी करून घेण्यात आली आहे.

१०.६ विद्यापीठातील चतुर्थश्रेणी कर्मचा-यांच्या मुलांना क्रमिक पुस्तके देण्याची योजना :

०१ जुलै २०२० ते ३०जून २०२१ या कालावधीत ३२ क्रमिक पुस्तकांचा ५ कर्मचाऱ्यांच्या ५ मुलांनी या योजनेचा लाभ घेतला आहे .

१०.७ शिक्षकांची वैयक्तिक ग्रंथालय योजना :

०१ जुलै २०२० ते ३० जून २०२१ या कालावधीत २६ शिक्षकांनी व कर्मचा-यांनी असे मिळून एकूण २६ जणांनी या योजनेचा लाभ घेतला आहे.

१०.८ ग्रंथालय पहावयास आलेले वाचक / पर्यटक:

अहवाल सालात महाविद्यालये/ शैक्षणिक संस्था येथील सहली व अभ्यास सहलीसाठी आलेले एकूण २६ विद्यार्थी / पर्यटक यांनी बॅ.बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्रोत केंद्रास भेट दिली.

१.९ विशेष घटना :

१. ३ फेब्रुवारी २०२१ रोजी सर्व कायमस्वरूपी/तात्पुरते शिक्षक आणि संशोधन अभ्यासकांच्या फायद्यासाठी बीबीकेकेआरसी द्वारे "विद्वान डेटाबेस आणि आयआरआयएनएस (इंडियन रिसर्च इन्फॉर्मेशन नेटवर्क सिस्टीम) सेवांवरील वापरकर्ता जागरूकता कार्यक्रम" या विषयावर एक दिवसाचा ऑनलाईन वेबिनार आयोजित करण्यात आला होता.

२ बॅ. बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्रोत केंद्र आणि ग्रंथालय आणि माहिती शास्त्र विभाग (DLISc) यांच्या संयुक्त विद्यमाने दि. २४ डिसेंबर २०२० रोजी "बॅ. बाळासाहेब खर्डेकर यांचे शैक्षणिक कार्य" या विषयावर राज्यस्तरीय वेबिनार आयोजित केले.

३. बॉ. बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्रोत केंद्राच्या RCIE द्वारेने ३ डिसेंबर २०२० रोजी अपंग व्यक्तींसाठी UGC योजना आणि वंचितता आणि सर्वसमावेशक धोरण अभ्यास केंद्र यांच्या सहकार्याने 'जागतिक दिव्यांग दिन' साजरा केला.
४. मुंबई बॉम्बस्फोटातील पोलिस कर्मचा यांच्या बलिदानाचा सन्मान करण्यासाठी-२६नोव्हेंबर २०२० रोजी 'शहिद दिन' साजरा करण्यात आला आणि त्याच दिवशी 'भारतीय संविधान दिन' साजरा करण्यात आला.
५. बॅरिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्रोत केंद्र व ग्रंथालय आणि माहितीषास्त्र विभाग (डीएलआयएससी) यांनी १५ ऑक्टोबर रोजी सर्व पीजी विद्यार्थी, संशोधक विद्वान आणि प्राध्यापकांसाठी तसेच सलग्नित महाविद्यालयांचे ग्रंथपाल यांचेकरिता "वाचन प्रेरणा दिन" ऑनलाईन साजरा केला.
६. ऑनलाईन ISO-9001: 2015 लायब्ररीचे ऑडिट २८ ऑगस्ट २०२० रोजी झाले.
७. १२ ऑगस्ट २०२० रोजी 'ग्रंथपाल दिन' साजरा करण्याच्या निमित्ताने, शिवाजी विद्यापीठाच्या बॅरिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्रोत केंद्र आणि MUCLA (महाराष्ट्र विद्यापीठ आणि महाविद्यालयीन ग्रंथपाल संघटना) यांनी शिवाजी विद्यापीठाच्या संलग्न महाविद्यालयांच्या सर्व महाविद्यालयीन ग्रंथपालांची एकदिवसीय वार्षिक ऑनलाईन बैठक व विभागीय परिषद संयुक्तपणे आयोजित केली.
८. बॅरिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर जयंती दिनांक १ ऑगस्ट २०२० साजरी करण्यात आली.

संदर्भ: शिवाजी वि./ बँबाखज्ञास्त्रोकें/ ५८ वा वार्षिक अहवाल/ /

मा . उपकुलसचिव,
सेमिनार विभाग,
शिवाजी विद्यापीठ,
कोल्हापूर.

विषय : वार्षिक अहवाल २०२०-२१

१. बॅरिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्रोत केंद्र व २.स्टडीसेंटर, कोल्हापूर

संदर्भ: शिवाजी वि./ सेमिनार/५८ वा वार्षिक अहवाल/ ६७२ दि. १८/०९/२०२१

महोदय,

वरील विषयानुसार व आपल्या पत्रानुसार दि. १ जुलै २०२० ते ३० जून २०२१ या कालावधीतील वार्षिक अहवाल अनुक्रमे इंग्रजी (Times New Roman) व मराठी (एरियल युनिकोड एमएस) एक प्रतीत हार्ड कॉपीबद्ध विहित नमुन्याप्रमाणे पाठवित आहे तसेच सदर माहितीची .मेलद्वारे सॉफ्टकॉपीबद्ध स्वरूपात सोबत पाठवित आहे.

कळावे,

आपली विश्वासु,

संचालक,

बॅरिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्रोत केंद्र

सोबत वरील प्रमाणे :